

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **a) O. G., b) V. G., a c) B. G.**, všichni zastoupeni Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2015, č. j. OAM-330/ZA-ZA14-P06-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2017, č. j. 4 Az 30/2015 – 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. et Bc. Filipa Schmidta, LL.M. **se určuje** částkou 9365 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] V záhlaví specifikovaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobcům, jimiž jsou matka [žalobkyně a)] a její dvě nezletilé děti [žalobci b) a c)], mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobci proti tomuto rozhodnutí podali žalobu k Městskému soudu v Praze. V žalobě uvedli, že žalovaný náležitě nezohlednil, jakým způsobem zasáhne nucené vycestování zpět na Ukrajinu do jejich soukromého života. V České republice mají vybudované zázemí, naopak na Ukrajině nemají jak rodinné vazby, tak ani zdroj příjmů a obživy. Žalobkyně a) v České republice žije od roku 1999 a hovoří plynule česky. V České republice se seznámila i se svým druhem (též ukrajinským státním občanem), který je otcem nezletilých žalobců b) a c). Ti se zde narodili, češtinu každodenně používají, absolvují zde povinnou školní docházku, chodí do zájmových kroužků, mají kamarády a jsou příslušníky Církve československé husitské. Tyto okolnosti, jak ostatně vyplývá i

z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), měly být podle žalobců hodnoceny při posuzování, zda splňují podmínky pro udělení humanitárního azylu.

[3] Dále žalobci namítali, že žalovaný při rozhodování o jejich žádosti nesprávně vyhodnotil situaci panující na Ukrajině a nedostatečně posoudil hrozbu nebezpečí, která by jim v případě návratu do země původu hrozila. V místě původního bydliště žalobkyně a) je vojenská technika a konflikt postupuje z východu Ukrajiny k oblasti, odkud žalobkyně a) pochází. Žalovaný však tato tvrzení nehodnotil ve vztahu k podmínkám ustanovení § 14a zákona o azylu, ale odkázal pouze na možnost vnitřního přesídlení, aniž by náležitě posoudil, zda by bylo v souladu s kritérii vyplývajícími ze zprávy Vysokého komisaře pro uprchlíky ze dne 15. 1. 2015 a relevantní judikatury (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 7 Azs 99/2007 – 93).

[4] Městský soud žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci včetně informací o zemi původu žalobců. Probíhající konflikt na Ukrajině nemá povahu tzv. totálního konfliktu, nýbrž je pouze lokalizován do Luhanské a Doněcké oblasti. V M., odkud pochází žalobkyně a), však boje neprobíhají. Žalobci se proto do této části mohou odstěhovat, případně se mohou usídlit v Ivanofrankivské oblasti, odkud pochází druh žalobkyně a). Nakonec městský soud konstatoval, že ze správního spisu nevyplývá ani žádná okolnost, kvůli níž by odeprání udělení mezinárodní ochrany způsobovalo zásah do soukromého a rodinného života žalobců.

[5] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) napadají rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadili pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelé předně namítají nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Městský soud se podle nich nezabýval jejich žalobními námitkami, které uvedli v doplnění žaloby. Konkrétně namítali, že žalovaný (a) náležitě neposoudil hrozící nebezpečí při návratu do místa původu stěžovatelky, resp. že tvrzenou alternativu vnitřního přesídlení soud nehodnotil na základě hledisek vyplývajících z judikatury Nejvyššího správního soudu, a (b) odmítl se zabývat důkazy, předloženými stěžovateli, ohledně bezpečnostní situace v regionu, odkud pochází. Městský soud tedy pochybil, pokud tyto námitky dostatečně nerefletoval a pouze zopakoval tvrzení uvedené žalovaným.

[7] Stěžovatelé dále uvedli, že žalovaný nesprávně posoudil povahu a lokalizaci konfliktu na Ukrajině při posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatelé uvedli, že by jim v případě přesídlení do oblasti, odkud pochází stěžovatelka, hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu, což prokázali zprávami o bezpečnostní situaci na Ukrajině (z internetových portálů zanoza-news.com, vesti-ukr.com a vv.com.ua). Městský soud se jimi blíže nezabýval a věnoval se pouze hodnocení hrozby vážné újmy při posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, aniž by podmínky pro udělení doplňkové ochrany hodnotil i z hlediska možného rizika mučení a nelidského zacházení [§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu].

pokračování

[8] Poslední kasační námitka se týká nedostatečného posouzení otázky, jestli má být stěžovatelům udělen humanitární azyl. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že všechny rozhodné skutečnosti měl žalovaný hodnotit ve vzájemné souvislosti, aby mohl náležitě posoudit, zda naplňují podmínky pro udělení humanitárního azylu. Při hodnocení humanitárního azylu, resp. doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu je třeba posoudit všechny rozhodné skutečnosti v souhrnu, a to včetně nejlepšího zájmu nezletilých dětí. Stěžovatelka žije 20 let v České republice, nyní ve společné domácnosti s druhem a dětmi, nezletilí stěžovatelé se zde narodili, a žijí zde tedy celý život. Na Ukrajině nemají žádné zázemí, zdroj obživy, aktuálně je v zemi ještě horší ekonomická situace kvůli probíhajícímu konfliktu. Přístup ke zdrojům obživy a lékařské péči je proto podstatně znesnadněn, stejně tak ke vzdělání. Městský soud postup žalovaného z těchto hledisek nezkoumal; toliko konstatoval, že žalovaný ve svém správním uvážení o udělení případného humanitárního azylu nepřekročil meze stanovené zákonem a nedopustil se libovůle.

[9] Stěžovatelé jsou rovněž přesvědčeni, že rozhodnutím žalovaného došlo k porušení čl. 8 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (dále jen „Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod“), jakož i k zásahu do jejich práva na rodinný a soukromý život na území České republiky. Namítají, že i nucené vycestování na Ukrajinu měl žalovaný zkoumat ve světle okolností, jak jsou naznačeny v předchozím odstavci. Městský soud podle nich však pouze aproboval postup žalovaného a uvedl jediný argument na podporu tvrzení o absenci zásahu do rodinného života stěžovatelů. Tento zásah je prý vyloučen mimo jiné i proto, že správní vyhoštění nebylo stěžovatelce uděleno, může proto se svou rodinou v České republice nadále zůstat. Tento závěr ovšem podle stěžovatelů není správný. Skutečnost, že správní vyhoštění stěžovatelky prozatím nebylo realizováno, ještě neznamená, že je její pobyt na území České republiky legální.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout pro nedůvodnost. Trvá na správnosti a zákonnosti vydaného rozhodnutí. Má za to, že soud dostatečně ozřejmil důvody svého rozhodnutí ve vztahu k žalobním námitkám, tedy i zásahu do soukromého a rodinného života a otázkám týkajících se humanitárních aspektů žádosti stěžovatelů o přiznání mezinárodní ochrany. Nakonec žalovaný uvedl, že stěžovatelé jsou povinni svůj pobyt v České republice legalizovat za pomoci prostředků podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nikoli na základě zákona o azylu.

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas, osobou oprávněnou a obsahuje argumentaci, kterou lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je proto přípustná. Jelikož se však jedná o věc mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se nejprve v souladu s § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelů. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[12] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu (v resp. městského) shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakákoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[13] Stěžovatelé výslovně tvrdí existenci důvodu přijatelnosti kasační stížnosti, uvedeného v odstavci [12] pod bodem (4), tedy existenci zásadního pochybení, které může mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů. Tento důvod konkrétně vidí v tom, že v uvedené věci nebyla naplněna základní funkce správního soudnictví, ochrana subjektivních práv jednotlivce, která byla porušena správním rozhodnutím. Městský soud podle stěžovatelů nezdůvodnil, proč v žalobě uplatněné námitky nejsou důvodné. Stěžovatelé však blíže neuvedli, v čem konkrétně spatřují pochybení městského soudu.

[14] Nejvyšší správní soud naopak neshledal v rozhodnutí městského soudu i žalovaného zásadní pochybení, která svým významem přesahují vlastní zájmy stěžovatelů. Jelikož nenalezl ani jiný důvod přijatelnosti, kasační stížnost je proto nepřijatelná k dalšímu projednání.

[15] Částečně lze přisvědčit námitce stěžovatelů o nesprávnosti úvahy městského soudu, že pokud správní vyhoštění stěžovatelky bylo zastaveno, může se svou rodinou v České republice nadále zůstat, tato úvaha není přesná. Zastavení řízení o správním vyhoštění sice v daný okamžik znamená, že povinnost k opuštění území nebude vynucena státní mocí, ale jinak samozřejmě nepředstavuje titul pro legální pobyt na území České republiky. Nepředstavuje ostatně ani překážku pro to, aby řízení o správním vyhoštění nebylo zahájeno kdykoli v budoucnu.

[16] Jinak však Nejvyšší správní soud v úvahách městského soudu nespatřuje zásadní pochybení. Výše uvedené nebylo ani jediným, ani hlavním důvod pro zamítavé rozhodnutí soudu, neboť soud uvedl další argumenty, proč rozhodnutí žalovaného nezasáhlo nepřipustně do soukromého a rodinného života stěžovatelů. Touto otázkou se dostatečně zabýval a vycházel při tom z ustálené judikatury správních soudů (viz str. 8 - 10 napadeného rozsudku). Konkrétně posoudil, zda jsou v případě stěžovatelů dány výjimečné okolnosti, z nichž vyplývá, že samotným odepřením mezinárodní ochrany stěžovateli by mohlo být zasaženo do jeho práva na ochranu soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (viz např. rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011 - 55, či ze dne 11. 6. 2009,

pokračování

č. j. 9 Azs 5/2009 - 65). Městský soud správně připomněl, že článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva naopak vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Bensaid proti Spojenému království*). Takové okolnosti městský soud v případě stěžovatelů neshledal.

[17] Nad rámec uvedeného odůvodnění Nejvyšší správní soud dodává, že respektoval správní uvážení žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu stěžovatelům, resp. doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Soud totiž není nadán pravomocí nahradit toto uvážení svým vlastním. Jeho úkolem je však posoudit, zda správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je rozhodnutí v souladu s pravidly logického usuzování a jestli při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Při splnění těchto předpokladů pak není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (v podrobnostech již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).

[18] Je ovšem evidentní, že dva stěžovatelé jsou nezletilými dětmi. Navíc dětmi, které žijí v České republice po celou dobu svého života, tedy od narození (narodili se v letech 2004 a 2006), vykonávají zde povinnou školní docházku, na Ukrajině nemají žádné zázemí, naopak zde mají sociální vazby, kamarády atd. Pokud však chtějí legalizovat svůj pobyt v České republice, jejich snaha tak učinit na základě opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu je zjevně předurčena být neúspěšná, protože azylově relevantní důvody nejsou s to předložit. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž není snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 – 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 – 26). Stěžovatelům však nic nebrání, aby využili pobytových titulů podle zákona o pobytu cizinců. Při rozhodování o jejich žádosti pak správní orgány jistě vezmou na zřetel výše uvedené okolnosti, které nepochybně mohou být důvodem pro udělení některé z forem pobytového oprávnění.

[19] Pro shora uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto není důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu. Soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu práva. Soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[21] Stěžovatelům byl v řízení před městským soudem jako zástupce ustanoven Mgr. et Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, který stěžovatele zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. b) a d) citované vyhlášky, náleží advokátovi odměna za podání kasační stížnosti tří stěžovatelů. Podle § 12 advokátního tarifu, jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snižená o 20 %. Ustanovenému zástupci tak náleží odměna ve výši 7440 Kč. Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovenému zástupci stěžovatelů i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celková částka odměny za zastupování tak činí 7740 Kč. S ohledem na skutečnost, že tento zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, je nutné přičíst tuto daň ve výši 1625 Kč k přiznané odměně. Celková částka odměny za zastupování byla stanovena na 9365 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatelů vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. září 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu